

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 79 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 4 februari 2011

met betrekking tot het Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG

1. Inleiding

De VREG ontving op 3 januari 2011 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, om een advies te verlenen over het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 december 2010 (hierna "ontwerpdecreet").

Het advies moet verleend worden binnen 30 dagen na ontvangst van de adviesaanvraag.

De VREG gaat in voorliggend advies enkel in op de bepalingen waar zij een verbetering mogelijk ziet en/of een aanvulling nodig acht.

2. Artikelsgewijze bespreking

1) Artikel 2

Krachtens artikel 2 van het ontwerpdecreet wordt artikel 2, 6° van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water (hierna: "decreet minimumlevering") gewijzigd.

Sinds de inwerkingtreding van het Energiedecreet bestaat er echter geen artikel 2, 6° meer in dit decreet. De definitie van het begrip huishoudelijke afnemer die vervangen moet worden, is nu opgenomen in artikel 2,5° van dit decreet.

Advies VREG:

Artikel 2 van het ontwerpdecreet moet in die zin worden aangepast dat het artikel 2, 5° van het decreet minimumlevering vervangen wordt, en niet artikel 2, 6°.

2) Artikel 5

2.1 definitie "huishoudelijke afnemer"

De definitie van het begrip "huishoudelijke afnemer" wordt door het ontwerpdecreet vervangen door het volgende: "afnemer die elektriciteit koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten". Daarmee is de huishoudelijke afnemer voor **aardgas** echter vergeten.

Advies VREG:

De definitie moet zijn: "afnemer die elektriciteit **of aardgas** koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten"

2.2 invoeging definitie "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer" – ontbreken wijziging Energiebesluit

Art. 5, 6° voegt een punt 56°/1 in het Energiedecreet in, waardoor het nieuwe begrip "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer" ingevoerd wordt.

De categorie van de rechthebbenden op de verschillende sociale openbaardienstverplichtingen zullen nu "*gedomicilieerde huishoudelijke afnemers*" genoemd worden in plaats van "*huishoudelijke afnemers*" zoals deze categorie vóór dit ontwerpdecreet genoemd wordt.

De definitie van "huishoudelijke afnemer" wordt nu gebruikt voor een aantal bepalingen dat van toepassing is op een ruimere categorie dan enkel de huishoudelijke afnemers die in de woning hun domicilie hebben.

Echter, er liggen geen wijzigingen aan het Energiebesluit voor. Dit heeft tot gevolg dat, door het niet-vervangen van het begrip "huishoudelijke afnemer" door "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer" in het Energiebesluit, de verschillende sociale openbaardienstverplichtingen plots van toepassing zullen zijn op een ruimere categorie van afnemers (zoals bijvoorbeeld tweede verblijfplaatsen). Dit is natuurlijk niet de bedoeling.

Advies VREG:

Ook het Energiebesluit zou gewijzigd moeten worden op het vlak van de begrippen "*gedomicilieerde huishoudelijke afnemer*" en "*huishoudelijke afnemer*", waarbij deze wijzigingen in het Energiebesluit op hetzelfde ogenblik als de wijzigingen in het Energiedecreet uitwerking moeten krijgen.

2.3 definitie "gesloten distributienet"

1) In de zin "het distribueert primair elektriciteit of aardgas aan de eigenaar of beheerder van het net of de daarmee verwante bedrijven", wordt het woord "primair" best vervangen door het woord "hoofdzakelijk"; dit is duidelijker qua woordkeuze en is in overeenstemming met het voorstel¹ van de federale regulator CREG.

2) In de definitie van "gesloten distributienet" wordt het begrip "geografisch afgebakende site" best gedefinieerd. Dit dan als: 'een kadastraal perceel of aaneensluitende kadastrale percelen'. Daarmee wordt uitgesloten dat verschillende percelen, die niet aan elkaar grenzen, als een geografisch afgebakende site kunnen worden beschouwd. Als dit wél mogelijk zou zijn, zou een gesloten distributienet een lappendeken kunnen zijn, wat een ongewenste situatie is.

Het is evenwel niet de bedoeling van deze definitie van "geografisch afgebakende site" om de overschrijding, door het gesloten distributienet, van openbaar domein per definitie uit te sluiten. Het feit dat de site een kadastraal perceel, of de aaneensluiting van kadastrale percelen moet betreffen, staat een overschrijding van openbaar domein door dit perceel of deze percelen, niet in de weg.

Zelfs al moet, volgens de VREG, de overschrijding van het openbaar domein door gesloten distributienetten beperkt gehouden worden, gezien de aanwijzing van de netbeheerders met een beheersmonopolie voor de distributie in het hun toegewezen gebied. Dit aspect kan, en moet volgens de VREG, echter veeleer geregeld worden op het vlak van de toelatingscriteria, en niet op het vlak van de kwalificatiecriteria. Wat het aspect van de overschrijding van openbaar domein betreft, wordt daarom verwezen naar de regeling die daaromtrent voorgesteld wordt (zie bespreking van artikel 4.1.23).

Merk op: deze voorgestelde definitie van "geografisch afgebakende site" verschilt van de definitie van "eigen site" uit de definitie van "directe lijn en leiding", want bij die laatste moet het perceel, of de aaneensluitende percelen, ook in handen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon zijn. Dit is geen vereiste bij een gesloten distributienet.

2.4 definitie "privédistributienet"

In deze definitie moeten na het woord "distributienetbeheerder" de woorden "noch door de beheerder van het plaatselijk vervoernet" worden toegevoegd.

¹ Studie van de CREG, (F)101105-CDC-986

3) Artikel 6

In dit artikel wordt aangeduid welke artikelen uit het kaderdecreet BBB nog van toepassing zijn op de VREG. In lijn met het advies van de VREG van 23 maart 2010 (ADV-2010-1 van de VREG, te raadplegen via zijn website) inzake de omzetting van het Derde Energiepakket, werd daarbij de onafhankelijkheid van de VREG versterkt.

Advies VREG:

De VREG merkt op dat niet ingegaan werd op haar voorstel opgenomen in ADV-2010-1 (p. 52) om niet meer aan de VREG op te leggen dat zij een beheersovereenkomst moet afsluiten met de Vlaamse Regering en de evaluatie van de gedelegeerd bestuurder bij de Raad van Bestuur te leggen i.p.v. bij de Vlaamse Regering.

4) Artikel 9

Krachtens artikel 9 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 3.1.4/1 ingevoegd. In punt 6° van dit artikel wordt gesproken van "kwetsbare klanten". In de overige Vlaamse energiewetgeving wordt echter het begrip "kwetsbare afnemers" gebruikt.

Advies VREG:

De vervanging, in art. 3.1.4/1, 2°, van het begrip "kwetsbare klanten" door het begrip "kwetsbare afnemers".

5) Artikel 23

Artikel 23 voert een artikel 4.1.22/1 in. Door het *decreet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het vermijden van injectietarieven voor elektriciteit geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling* (B.S. 20 januari 2011) werd echter al een artikel 4.1.22/1 ingevoerd.

Dit mag uiteraard niet overschreven worden.

Advies VREG:

Artikel 23 wordt best aangepast in die zin dat een artikel 4.1.22/2 ingevoerd wordt, en geen artikel 4.1.22/1.

6) Artikel 25 (inzake gesloten distributienetten)

6.1. art. 4.1.23 – ruimer afwegingskader VREG + advies netbeheerder (openbaar domein)

Teneinde een rem te zetten op een onbedoelde toepassing van gesloten distributienetten (cfr. argumentatie in Memorie van Toelichting), wordt voorgesteld de VREG meer armslag te geven in de toelatingsprocedure, meer bepaald bij de beoordeling en afweging van de mogelijkheid tot toelating van een net als gesloten distributienet bij overschrijding van het openbaar domein.

Bij het beoordelen van een dergelijke aanvraag zou de VREG niet enkel moeten kunnen toetsen aan de kwalificatiecriteria van de definitie van een gesloten distributienet, maar zou hij tevens rekening moeten kunnen houden met de risico's inzake inefficiëntie en veiligheid, met het waarborgen van de rechten van afnemers, en de risico's inzake ontwijkingsgedrag.

Tevens zou best ingeschreven worden dat bij overschrijding van openbaar domein de VREG advies moet inwinnen bij de netbeheerder. Dit advies kan dan een rol spelen in de beslissing over de al dan niet toelating van een net als gesloten distributienet.

Dit is conform de regeling voor directe lijnen waar eveneens, door de VREG, advies ingewonnen wordt bij de netbeheerder (zij het daar niet enkel bij overschrijding van het openbaar domein).

Advies VREG:

Herschrijven van art. 4.1.23 als volgt:

“De aanleg en het beheer van een gesloten distributienet is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG. De VREG hanteert hierbij de criteria zoals vermeld in 1.1.3, 56°/2.

Bij overschrijding van het openbaar domein wint de VREG advies in van de betrokken netbeheerder inzake de risico's voor het efficiënte en veilige beheer van het net, de impact op de nettarieven en de waarborg van de rechten van afnemers. De elementen van dit advies maken deel uit van het beoordelingskader bij het verlenen van de toelating.”

6.2. art. 4.1.23 – sanctie niet-voldoen kwalificatievereisten gesloten distributienet

Het ontwerpdecreet voorziet niet in te nemen maatregelen indien blijkt dat het gesloten distributienet niet meer voldoet aan de vereiste voorwaarden voor toelating, zodat het, ondanks de toelating, niet meer als gesloten distributienet kan worden gekwalificeerd.

Dit kan bijvoorbeeld zijn: de verplichte overname van het toegangsbeheer (onder vorm van een openbardienstverplichting) door de gekoppelde netbeheerder, of het verlies van het recht, in hoofde van de beheerder van het gesloten distributienet, op aanrekening van tarieven voor het gebruik van het gesloten distributienet.

6.3. art. 4.1.23 – sanctie niet-voldoen aan verplichtingen als beheerder

Het ontwerpdecreet voorziet niet in te nemen maatregelen indien blijkt dat de beheerder van het gesloten distributienet niet blijkt te voldoen aan de gestelde verplichtingen als beheerder. De vraag rijst wat de meest gepaste maatregelen zouden kunnen zijn.

Daar de regelgeving enkel voorziet in de toelating tot aanleg en beheer van het gesloten distributienet, en deze toelating ook zal moeten inhouden dat een beheerder wordt aangewezen (dit staat echter tot op heden niet decretaal zo bepaald), kan er geen sprake zijn van de herroeping van de aanwijzing van de beheerder. Vraag is echter of de herroeping van de aangewezen beheerder een nuttig instrument zou zijn: er moet immers hoedanook een beheerder zijn: wie wordt dit, eens de aanwijzing van de in gebreke blijvende beheerder herroepen wordt? Beter is te werken met andere sancties. Hiervoor moet wel een regeling uitgewerkt worden.

Los van het sanctionerende optreden, moet ook iets bepaald worden (of minstens voorzien worden in een decretale grondslag hiervoor) voor andere situaties inzake beëindiging van de hoedanigheid als beheerder: als het beheer wordt overgedragen, als de beheerder failliet gaat, enz.

6.4. art. 4.1.23 – delegatie

Er moet voorzien worden in een decretale basis voor het uitwerken van de toelatingsprocedure. Dit behelst o.m. de wijze van indienen van het dossier, de beslissingstermijn, de eventuele duur van de aanwijzing, de bekendmaking van de beslissing, de aanwijzing (en de beëindiging van de aanwijzing) van de beheerder van het gesloten distributienet, enz.

Advies VREG:

Op voorstel van de VREG kan de Vlaamse Regering de nadere modaliteiten van de toelatingsprocedure vastleggen.

6.5 art. 4.1.24 – verhouding netbeheerder(s) en netgebruikers - “netkoppelingsmodel”

Artikel 4.1.24 legt de verhoudingen vast tussen de gebruikers van een gesloten distributienet, de beheerder ervan, en naar gelang het geval de distributienetbeheerder (DNB), de beheerder van het plaatselijk vervoernet (PVNB) of de transmissienetbeheerder (TNB). Dit model is geïnspireerd op het **netkoppelingsmodel** zoals dit wordt toegepast tussen distributienetbeheerders onderling, of tussen distributienetbeheerder en transmissienetbeheerder. Dit wordt beschreven in de samenwerkingscode van de technische reglementen.

Dit model is theoretisch het meest zuivere. Evenwel moet er in de praktijk op toegezien worden dat dit niet tot inefficiënte situaties leidt, zowel voor de beheerder van het gesloten distributienet als voor de leveranciers die op deze netten toegang wensen te krijgen. De beheerder van het gesloten distributienet zal met de distributie- of transmissienetbeheerder afspraken moeten maken over de data-uitwisselingsprocessen, en de leveranciers zullen in hun systemen de nodige aanpassingen moeten doen om toegang tot de gesloten distributienetten te verkrijgen.

Een nuance op het netkoppelingsmodel zoals dit op heden bestaat tussen gekoppelde netten, kan voor de koppeling tussen het gesloten distributienet en het net waarop dit gekoppeld is, opportuun zijn. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de mogelijkheid, in hoofde van de beheerder van het gesloten distributienet, om het beheer van het toegangsregister en de uitlezing van de meetapparatuur uit te besteden aan de beheerder van het net waarop het gesloten distributienet gekoppeld is, dus de DNB, PVNB of TNB.

Deze mogelijkheid wordt door het netkoppelingsmodel waarvoor geopteerd is krachtens art. 4.1.24 niet uitgesloten: zelfs als het beheer van het toegangsregister en de uitlezing van de meetapparatuur zou worden uitbesteed aan de beheerder van het gekoppelde net, zorgt dit nog steeds niet voor een directe relatie tussen de gebruikers van het gesloten distributienet en de beheerder van het gekoppelde net; er ontstaat immers enkel een indirecte relatie tussen de DNB, PVNB of TNB, en de gebruiker van het gesloten distributienet: de DNB, PVNB of TNB voert immers *in opdracht van* de beheerder van het gesloten distributienet een aantal beheerstaken uit.

Indien de beheerder van het gesloten distributienet die taken wil uitbesteden aan de beheerder van het gekoppelde net, lijkt het ook zinvol om die laatste te verplichten in te staan voor de uitvoering. Hij kan dan immers de toegangspunten integreren in zijn toegangsregister en de processen zullen voor alle partijen geharmoniseerd kunnen worden. Uiteraard betreft dit dan een dienstverlening waarvoor een tarief kan worden aangerekend.

Ten slotte merkt de VREG nog op dat dit model niet uitsluit dat ten gevolge van de verplichting tot het opkopen van certificaten aan vastgelegde minimumprijs in het kader van de energiebeleidsovereenkomst, wel een contractuele relatie kan ontstaan tussen gebruiker van het gesloten distributienet en de DNB of PVNB. Immers, het ontwerpdecreet gaat ervan uit dat die opkoopverplichting niet gelegd wordt bij de beheerder van het gesloten distributienet.

Deze redenering leidt ertoe dat artikel 4.1.24 best zou worden aangepast.

Advies VREG:

Voor de duidelijkheid wordt in artikel 4.1.24 best vermeld dat het “netkoppelingsmodel” de voorgestelde nuance (*waarbij de beheerder van het gesloten distributienet de mogelijkheid krijgt om het beheer van het toegangsregister en de uitlezing van de meetapparatuur uit te besteden aan de DNB, PVNB of TNB van het gekoppelde net*) niet uitsluit.

Daarnaast kan volgende bepaling best worden toegevoegd:

Indien de beheerder van het gesloten distributienet deze taken wil uitbesteden aan de beheerder van het net waarmee het gesloten distributienet is gekoppeld, is deze laatste daartoe verplicht tegen vooraf vastgelegde tarieven.

6.6. art. 4.1.25

Art. 4.1.25, 2° bepaalt dat het tot de taken van de beheerder van het gesloten distributienet behoort: *"het aanhouden van voldoende capaciteit om de elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net en het vervoer van elektriciteit en aardgas naar distributienetten mogelijk te maken."*

Anderzijds is ook bepaald dat deze de toegang tot zijn net kan weigeren als (onder meer) zijn net onvoldoende capaciteit heeft (cfr. art. 4.1.30, §2).

Dit alles geldt identiek ook voor de 'gewone' distributienetbeheerder.

Voor de gesloten distributienetten kan evenwel in een bijzonderheid voorzien worden: als een bedrijf op een gesloten distributienet "uit zijn voegen barst", en dit de redelijke mogelijkheden van het gesloten distributienet overstijgt, moet het mogelijk zijn dat dit bedrijf toegang vraagt tot (en dus aansluiting op) het gewone distributienet (of in voorkomend geval het transmissienet of het plaatselijk vervoernet), en het dus niet tot de taken van de beheerder van het gesloten distributienet behoort de capaciteit van zijn net aan –in relatie tot dat net- onredelijk hoge vraag naar capaciteit van een bepaald bedrijf, aan te passen.

Er moet eveneens een correctie van 2° plaatsvinden: er wordt verwezen naar het mogelijk maken van het vervoer naar distributienetten, terwijl een gesloten distributienet enkel vervoer naar het net waaraan het gesloten distributienet gekoppeld is, mogelijk moet maken.

Ten slotte lijkt het aangewezen om de terbeschikkingstelling van de plannen van het net (cfr. punt 6°) te beperken tot de gebruikers van dat net.

Advies VREG:

- in artikel 4.1.25, 2°: vervanging van de woorden *"het vervoer van elektriciteit en aardgas naar distributienetten mogelijk te maken"* door de woorden: *"het vervoer van elektriciteit en aardgas van en naar het net waarmee het gesloten distributienet is gekoppeld, mogelijk te maken."*

- in artikel 4.1.25, 2°: tussen de woorden *"het aanhouden van voldoende capaciteit om de"* en de woorden *"elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net"*, het woord *"redelijke"* in te voegen.

- in artikel 4.1.25: aanvulling van 6° met: *"aan de gebruikers van het gesloten distributienet"*

- in art. 4.1.25, 12° is sprake van "waarmee zijn net in kwestie verbonden is". Het begrip "verbonden" wordt best vervangen door "gekoppeld" om de situatie van de netten ten opzichte van mekaar duidelijk te stellen.

6.7. art. 4.1.27

In art. 4.1.27, tweede lid, staat het begrip "netbeheerder" waar moet staan: "beheerder van het gesloten distributienet".

6.8. art. 4.1.28

Waar staat: "netbeheerder" moet staan "beheerder van het gesloten distributienet".

6.9. art. 4.1.30 §1

In §1 en §2 moet telkens het woord "*netbeheerder*" moet vervangen worden door de woorden "*beheerder van het gesloten distributienet*".

Het ontwerpdecreet somt in artikel 4.1.30, §1 de categorieën van personen op die recht hebben op toegang tot het gesloten distributienet.

Naast de leveranciers (in 1° vermeld) zijn dit (in 2° vermeld) de producenten, in eigen naam en alleen voor hun injectiepunten.

De VREG stelt voor dat 2° vervangen wordt door: "*de gebruikers van het gesloten distributienet, in eigen naam*". Daarmee is het toegangsrecht –los van de leveranciers- niet enkel beperkt tot de producenten, maar is het ook aanwezig voor de afnemers.

Zoals het nu geformuleerd staat, hebben, voor de afnemers, de leveranciers toegang, maar niet de afnemer zelf. Het is dus de leverancier die, in naam en voor rekening van de afnemer, de toegang moet vragen, en daartoe de meetgegevens van de afnemer moet ontvangen.

Evengoed kan de afnemer zelf toegang wensen te krijgen; mits hij dan, als toegangshouder, aan de gestelde voorwaarden daartoe, voldoet.

Het model waarbij de afnemer zelf toegangshouder kan worden, is vandaag al in voege op netten met een spanning van 30 kV of meer. Het model waarbij de leverancier de toegang krijgt in naam en voor rekening van zijn afnemers is in gebruik beneden 30 kV, en is vooral zinvol als het gaat om een gestandaardiseerde toegang voor een groot aantal afnemers. Dit is evenwel voor gesloten distributienetten niet het geval, zodat het zinvol is om afnemers de mogelijkheid tot rechtstreekse toegang te verlenen.

6.10. art. 4.1.30 §4

Het woord "netbeheerder" moet vervangen worden door de woorden "beheerder van het gesloten distributienet".

Daarnaast wordt ook een aanvulling van §4 voorgesteld. Na de zin "Als de VREG [...] van mening is dat de weigering, opschorting of beëindiging van de toegang onterecht was, geeft de *beheerder van het gesloten distributienet* de betrokken persoon alsnog opnieuw toegang tot zijn net." volgende zin toevoegen: "Als de VREG, bij de behandeling van het beroep, van mening is dat de weigering, opschorting of beëindiging van de toegang terecht was, heeft de betrokken persoon de mogelijkheid zich te wenden tot de beheerder van het net waaraan het gesloten distributienet gekoppeld is.

6.11. art. 4.1.31

Dit artikel legt de mogelijkheid op, voor de Vlaamse Regering, om openbaredienstverplichtingen op te leggen aan de beheerder van het gesloten distributienet, althans openbaredienstverplichtingen met betrekking tot zijn dienstverlening aan leveranciers die toegang hebben tot hun net en/of hun aangestelden.

Het is echter niet de bedoeling dat aan beheerders meer verplichtingen worden opgelegd dan strikt noodzakelijk is voor het kunnen uitoefenen van de minimale rechten van belanghebbenden, zoals onder meer de vrije leverancierskeuze voor de afnemers en de derdentoegang voor leveranciers.

Vraag is of de delegatiebepaling echt noodzakelijk is.

Advies VREG:

Schrapping van dit artikel, in zoverre er een andere rechtsbasis is voor de vastlegging van de specificaties in de technische reglementen.

Hiertoe kan gedacht worden aan de aanvulling van art. 4.2.1 §2 3° dat handelt over de regels voor de uitwisseling van gegevens tussen de beheerders van een net en andere marktpartijen zoals evenwichtsverantwoordelijken, leveranciers, afnemer, ...

Bij de opsomming van de verschillende netbeheerders, moet de beheerder van het gesloten distributienet toegevoegd worden.

Daarmee is een rechtsbasis gecreëerd voor het bepalen, in de technische reglementen, van bijvoorbeeld de verplichting, in hoofde van de beheerder van het gesloten distributienet, om bijvoorbeeld meetgegevens en aansluitingsgegevens van de klanten van de leveranciers over te maken, en binnen welke termijn dat moet gebeuren.

7) Artikel 27 (privédistributienetten)

7.1. Art. 4.1.33 §2

Deze paragraaf maakt niet helemaal duidelijk of en wanneer nu wel of geen openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein gekruist mag worden. Daarom wordt door de VREG voorgesteld de paragraaf als volgt te redigeren:

"In afwijking van paragraaf 1 is de aanleg en het beheer van volgende privédistributienetten toegelaten:

1° [...]

2° [...]

Het privédistributienet kan een openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein alleen kruisen als hiertoe de toestemming van de distributienetbeheerder verkregen is."

Verder wordt opgemerkt dat het label "tijdelijke distributie" misschien geen correct begrip is voor markten, evenementen en kermissen aangezien de distributie niet tijdelijk is, maar wel het net. Het is daarom misschien beter te spreken van een "tijdelijk distributienet".

In het verlengde daarvan stelt de VREG ook voor van de 2 toegelaten categorieën, 3 categorieën te maken. "Laadpunten voor elektrische wagens" zijn immers niet als tijdelijke distributienetten aan te merken.

Advies VREG:

De tweede paragraaf wordt dus best als volgt herschreven:

"In afwijking van paragraaf 1 is de aanleg en het beheer van volgende privédistributienetten toegelaten:

1° tijdelijke privédistributienetten zoals markten, evenementen en kermissen;

2° privédistributienetten waarbij de distributie van elektriciteit of aardgas een inherent en ondergeschikt karakter heeft ten opzichte van het geheel van diensten die door de beheerder van het privédistributienet aan de achterliggende afnemer worden geleverd, zoals bij garageverhuur, de verhuur van een studentenkamer, een verblijfplaats in een recreatie- of vakantiepark of een kamer in een rusthuis;

3° laadpunten voor elektrische wagens.

Het privédistributienet kan een openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein alleen kruisen als hiertoe de toestemming van de distributienetbeheerder verkregen is."

7.2. Art. 4.1.34

Art. 4.1.34, laatste lid wordt best als volgt herschreven:

"tenzij de betrokken beheerders van deze netten toestemming verlenen voor een meervoudige verbinding" in plaats van "op voorwaarde dat de betrokken beheerders van deze netten daarvoor toestemming verlenen".

8) Artikel 29 (directe lijnen en leidingen)

8.1. Art. 4.1.37

Volgens de VREG moet de aanleg van directe lijnen en leidingen een uitzondering op het principe van de eenheid van netwerk zijn en blijven.

Daarom stelt de VREG voor dat enkel de aanleg van een directe lijn of leiding op de eigen site, met levering aan maximaal één afnemer, toegestaan is zonder meer.

De aanleg van directe lijnen of leidingen op eigen site waarbij geleverd wordt aan meer dan één afnemer (wat neerkomt op de aanleg van een net), en uiteraard ook de aanleg van directe lijnen en leidingen die de eigen site overschrijden (dus: "buiten eigen site"), moet onderworpen zijn aan een toelating.

Dit alles is nodig voor het vermijden van ontwijkingsgedrag (1) en voor de efficiënte regulering van de toegang tot het distributienet voor alle (huidige en toekomstige) afnemers (2).

Voor de motivering van (1) kunnen we verwijzen naar de Memorie van Toelichting.

Omdat (2) niet is uitgewerkt in deze Memorie van Toelichting, gaat de VREG er hier dieper op in.

Als er meerdere afnemers met een productie-installatie verbonden zijn via een directe lijn (of leiding), en deze afnemers tevens (via hun leveranciers) toegang hebben tot het distributienet of het plaatselijke vervoersnet², is er onduidelijkheid welke hoeveelheid energie aan welke marktpartij (leverancier, evenwichtsverantwoordelijke) moet worden gealloceerd. Deze knoop kan enkel ontward worden via een specifieke contractuele regeling, en het opvolgen hiervan is geen taak voor de distributienetbeheerders (of de beheerder van het plaatselijk vervoernet).

Elke andere technische oplossing stuit anderzijds op de beperking van de vrije keuze van de afnemer: alle afnemers zouden in dat geval samen een leverancier moeten aanduiden. Ook een nieuwe afnemer zou dan hierdoor gebonden zijn, wat niet verenigbaar is met de principes van de marktwerking.

Ook wordt hier best bepaald dat bij een overschrijding van openbaar domein door een directe lijn of leiding, de VREG advies moet inwinnen bij de bevoegde netbeheerder, net zoals geldt bij de gesloten distributienetten. Dit advies kan dan een rol spelen in de beslissing over de al dan niet toelating van een directe lijn of leiding. De aanleg van lijnen en leidingen die niet worden uitgebaat door de distributienetbeheerder, en dit op openbaar domein, moet zoveel mogelijk vermeden worden, zonder dat dit daarom in elke omstandigheid onmogelijk is. Daarom is een verbod niet opportuun, maar een afweging, na onderzoek door de distributienetbeheerder (en finaal door de VREG), van de opportuniteit van een lijn of leiding, op openbaar domein, die niet in het beheer van een distributienetbeheerder is, moet toch telkens gebeuren.

Het artikel betreft enkel de "aanleg" van directe lijnen of leidingen, waarvoor eventueel een toelating vereist is. Bestaande, en dus reeds aangelegde directe lijnen of leidingen, ressorteren hier bijgevolg niet onder. Het is dus enkel bij aanleg van nieuwe directe lijnen of leidingen, dat –

² Een geïsoleerde lijn of leiding zal immers veeleer een uitzondering zijn dan de regel.

naargelang het geval- de toelatingsvereiste geldt, en bij overschrijding van het openbaar domein: de toestemmingsvereiste daarbij van de distributienetbeheerder.

In datzelfde tweede lid moeten de woorden "onder meer" geschrapt worden. Dit brengt meer duidelijkheid in het afwegingskader van de VREG. Dit afwegingskader zou, conform de memorie van toelichting, meer geconcretiseerd moeten worden door expliciete vermelding van de mogelijkheid om de toelating ook te laten afhangen van risico's inzake inefficiëntie of veiligheid, de waarborg van de rechten van afnemers en de risico's op ontwijkingsgedrag.

Advies VREG

Herschrijven van art. 4.1.37 als volgt:

"De aanleg van een of meer directe lijnen of leidingen op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren aan maximaal één afnemer, is toegelaten.

De aanleg van een directe lijn of leiding op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren aan meer dan één afnemer, en de aanleg van een directe lijn of leiding buiten de eigen site, is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG.

De toelating kan pas verkregen worden als de aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder geweigerd werd, of als het aanbod tot aansluiting of toegang op het net niet tegen redelijke economische of technische voorwaarden kan plaatsvinden. Verder houdt de VREG ook rekening met de risico's voor het efficiënte en veilige beheer van het net, de impact op de nettarieven en de waarborg van de rechten van afnemers.

Bij overschrijding van het openbaar domein wint de VREG advies in van de betrokken netbeheerder.

Onder eigen site wordt begrepen het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon."

9) Artikel 31

9.1. regulator → overheid

Krachtens artikel 31, 2° van het ontwerpdecreet wordt een aantal woorden toegevoegd aan paragraaf 1, eerste lid, van artikel 4.3.1. van het energiedecreet, die handelt over de vereiste van de leveringsvergunning.

Met deze toevoeging wordt gesteld dat de levering aan afnemers onderworpen is aan [...] de eisen gesteld door een andere gewestelijke energieregulator.

De leveringsvergunning, gesteld door de andere Belgische gewesten als eis voor levering aan afnemers, wordt in deze andere Belgische gewesten echter niet steeds verstrekt door de regulator.

Advies VREG:

Daarom worden hier, in plaats van de woorden "*andere gewestelijke energieregulator*", beter de woorden "*andere gewestelijke bevoegde overheid*" gebruikt.

9.2. aangesloten op het net → levering via het net

Dit artikel brengt enkele wijzigingen aan aan de vereiste van de leveringsvergunning, zoals geponeerd in artikel 4.3.1.

Dit artikel 4.3.1 heeft echter nog een correctie: momenteel wordt bepaald dat er leveringsvergunningsplicht geldt bij levering aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Dit lijkt erop te duiden dat, als men via een directe lijn levert aan een afnemer die aangesloten is op een distributienet, over een leveringsvergunning moet beschikken. Dit is echter niet de bedoeling, zoals blijkt uit de Memorie van Toelichting bij het Energiedecreet (zie stuk 2165/1, p. 50):

"Voor de levering van elektriciteit en aardgas via een privénet of via een directe lijn of leiding dient geen leveringsvergunning te worden voorgelegd. Er wordt duidelijk bepaald dat en leveringsvergunning immers enkel nodig is voor de levering van elektriciteit en aardgas aan afnemers, die zijn aangesloten op het distributienet of op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Gevolg is dat producenten van hernieuwbare energie of WKK-producenten die enkel elektriciteit leveren aan afnemers via een directe lijn geen leveringsvergunning moeten aanvragen."

De decretale tekst verwoordt de ratio legis zoals weergegeven in de Memorie van Toelichting niet. Dit wordt uiteraard best zo snel mogelijk gecorrigeerd.

Advies VREG:

De tekst van art. 4.3.1 wordt best aangepast in die zin dat de leveringsvergunning niet wordt opgelegd *bij levering aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit*, maar *bij levering, via een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, aan afnemers*.

Deze wijziging gebeurt best met terugwerkende kracht vanaf 1/1/2011, de datum van inwerkingtreding van het energiedecreet, kwestie van alle misverstanden te vermijden.

Er moet hiervoor dan een bepaling met betrekking tot de datum van inwerkingtreding van het ontwerpdecreet worden toegevoegd.

10) Artikel 42

Dit artikel brengt wijzigingen aan aan art. 7.1.10. en heeft betrekking op de quotumplicht en -korting.

Zo wordt een punt 3° toegevoegd dat stelt dat het geheel van afnamepunten van afnemers op een gesloten distributienet als één afnamepunt beschouwd wordt.

Dit wordt best beperkt tot bestaande netten. Dit komt immers overeen met de huidige situatie. Indien deze aggregatie niet behouden blijft, zal de neiging om een andere leverancier te gaan zoeken, sterk worden getemperd door het nadeel van de verhoogde quotumplicht terwijl de vrije leverancierskeuze, en de derdentoeegang, net de doelstelling is.

Voor nieuw aan te leggen netten kan best niet tot aggregatie worden overgegaan, juist om het ontlopen van een redelijke bijdrage in kosten (voor het net en voor de openbardienstverplichtingen) te ontmoedigen.

Dus voor een bestaand net, dat als gesloten distributienet gekwalificeerd wordt, stelt de VREG voor de bepaling te behouden dat het geheel van afnamepunten van afnemers op een gesloten distributienet als één afnamepunt beschouwd wordt.

Voor een nieuw gesloten distributienet geldt die bepaling, en dus de makkelijk te bereiken quotumkorting, niet.

Voor de duidelijkheid wordt best nog toegevoegd dat, in geval van aggregatie, de verplichting pro rata de leveringen aan de betrokken toegangshouders worden opgelegd.

De VREG merkt op dat in het Energiebesluit (artikel 6.1.9) ook duidelijk bepaald moet worden wie de productiemeter uitleest voor productie-installaties op gesloten distributienetten (en in voorkomend geval ook de aardgasverbruiksmeter). In tegenstelling tot de beheerder van een gesloten distributienet is de beheerder van het gekoppelde net geen betrokken partij en is deze dus volgens de VREG de meest aangewezen partij.

11) Artikel 57

Wat de slotbepaling betreft:

- deze wordt wetstechnisch beter "overgangsbepaling" genoemd.
- In het tweede lid, 1° moet na het woord "overdracht" toegevoegd worden: "van het beheer". Het is immers niet het distributienet dat moet worden overgedragen, wel het beheer.

3. Rechtzettingen, verbeteringen en aanvullingen van het Energiedecreet

1) Definities Energiedecreet

1.1. definitie "allocatie", art 1.1.3, 13°

De definitie "allocatie" heeft het over de "toewijzing op kwartierbasis van energiehoeveelheden aan de verschillende marktpartijen".

Bij gas gebeurt de allocatie echter op uurbasis.

Advies VREG:

Opsplitsing maken, in definitie, voor allocatie naargelang de energiesoort: elektriciteit of gas, waarbij voor elektriciteit de toewijzing op kwartierbasis gebeurt, en voor gas op uurbasis.

Als alternatief de tijdsbasis niet vermelden, maar hiervoor verwijzen naar het Technisch Reglement Distributie.

1.2. definitie "toegang"

Er wordt in het Energiedecreet heel wat bepaald inzake de "toegang tot het net", terwijl het begrip "toegang" niet in het decreet gedefinieerd is. Enkel op het niveau van de technische reglementen is dit gedefinieerd.

Het begrip wordt echter beter decretaal gedefinieerd.

Advies VREG:

Toevoeging van een definitie van het begrip "toegang".

Dat begrip is nu in de technische reglementen gedefinieerd als: "*het recht op injectie of afname van actieve energie op een of meer toegangspunten, met inbegrip van het gebruik van het distributienet en van de ondersteunende diensten van de distributienetbeheerder en de aansluitingsinstallaties die door de distributienetbeheerder worden beheerd.*"

Dit begrip zou best als volgt gedefinieerd worden in het Energiedecreet:

"de mogelijkheid tot injectie of afname van actieve energie op een of meer toegangspunten, met inbegrip van het gebruik van het net en de aansluitingsinstallaties die door de beheerder van het betrokken net worden beheerd, en van diens ondersteunende diensten."

Uiteraard moet dan het begrip uit de technische reglementen verwijderd worden, en geldt de decretale definitie bij hanteren van de technische reglementen.

2) geschillenbeslechting door de VREG

Artikel 37, 11° lid van de Derde Elektriciteitsrichtlijn bepaalt dat geschillen tegen een netbeheerder of met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van de Europese Elektriciteitsrichtlijn ter beslechting kunnen worden voorgelegd aan de regulator. Tot op heden is, in lijn met de bepalingen van de Tweede Elektriciteitsrichtlijn, enkel voorzien dat de VREG geschillen kan beslechten met betrekking tot de toegang tot het net en de naleving van de technische reglementen. Dit kan best uitgebreid worden tot alle geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van het Energiedecreet, het Energiebesluit en de Technische Reglementen.

Voor deze geschillen zou echter, met uitzondering van hoogdringende situaties, eerst een bemiddelingspoging ondernomen moeten zijn. Onder bemiddeling moet verstaan worden dat ofwel de VREG, ofwel de federale ombudsdienst voor energie bemiddeld hebben in het geschil en er geen oplossing uit deze bemiddeling is voortgekomen.

Bij het beslechten van het geschil zou de VREG een beslissing moeten kunnen opleggen aan de netbeheerder tot terugbetaling en/of vergoeding van de benadeelde klager. Hiermee wordt dan ook tegemoetgekomen aan een van de opmerkingen van de Europese Commissie geformuleerd in het kader van de inbreukprocedure tegen België wegens niet volledige omzetting van het Tweede Elektriciteitsrichtlijn. De Commissie verweet het Vlaams Gewest daarin dat de VREG geen geschillen kon regelen en geen terugbetaling en/of vergoeding kon toekennen.

De VREG wil erop wijzen dat dit mogelijk aanleiding kan geven tot extra werklust voor de VREG, die momenteel moeilijk in te schatten is.

Advies VREG:

In artikel 3.1.3 punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° taken in verband met bemiddeling en beslechting van geschillen:

- a) het bemiddelen in geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen krachtens dit decreet en haar uitvoeringsbepalingen;
- b) het beslechten van geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen krachtens dit decreet en haar uitvoeringsbepalingen;”.

Aan het Energiedecreet een artikel toevoegen dat luidt als volgt:

“Partijen die een klacht hebben tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van dit decreet of haar uitvoeringsbepalingen, kunnen het geschil schriftelijk voorleggen aan de VREG. Enkel geschillen waarin reeds een bemiddelingspoging is geweest kunnen worden voorgelegd ter beslechting, tenzij in geval van hoogdringendheid.

De VREG beslecht het geschil met een bindende beslissing binnen twee maanden na ontvangst van de klacht, en kan al of niet een terugbetaling of vergoeding opleggen. Deze periode kan met twee maanden worden verlengd indien de VREG aanvullende informatie vraagt. Een nieuwe verlenging van deze termijn is mogelijk voor zover de klager daarmee akkoord gaat.

De VREG beslist met een gemotiveerde administratieve beslissing na de betrokken partijen te hebben gehoord. De VREG kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen. Zij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen. "

3) Artikel 4.1.8 §2

De DNB wordt nog niet verboden om gas te produceren en te injecteren, de focus in dit artikel ligt volledig op productie van elektriciteit.

Advies VREG:

§2 in die zin aanpassen dat het de distributienetbeheerder en zijn werkmaatschappij verboden is activiteiten te ondernemen inzake de productie van gas.

4) artikel 4.1.22 4°

Art. 4.1.22, 4° stelt dat extra openbaredienstverplichtingen opgelegd kunnen worden met betrekking tot maatregelen van sociale aard, zoals de plaatsing en exploitatie van budgetmeters voor elektriciteit en van stroombegrenzers

Ondertussen bestaan er ook budgetmeters voor aardgas, waarvan de plaatsing en exploitatie ook moet kunnen worden opgelegd, als openbaredienstverplichting, aan de distributienetbeheerders.

Advies VREG:

Aanvulling van Art. 4.1.22, 4° met de woorden: "en budgetmeters voor aardgas".

5) artikel 13.2.2

Dit artikel bepaalt de strafrechtelijke sancties, meer bepaald de geldboetes of gevangenisstraf, bij overtreding van bepaalde verboden.

Hierin is al opgenomen de aanleg van een directe lijn of directe leiding zonder toelating, indien vereist.

Vraag moet gesteld worden of ook hier moet worden opgenomen: de verboden aanleg en het beheer van een privé-distributienet.

Er kan evenwel ook overwogen worden dergelijke overtreding enkel sanctioneerbaar te houden door administratieve sancties opgelegd door de VREG.

Dit vereist wel een aanpassing van art. 13.3.1.

6) artikel 13.2.2

Dit artikel bepaalt de sancties, meer bepaald de straffen, bij overtreding van het beroepsgeheim. Dit artikel moet worden uitgebreid door de verwijzing naar art. 4.1.28 dat de gebondenheid tot het beroepsgeheim in hoofde van de personeelsleden en de bestuurders van een gesloten distributienet betreft.

7) artikel 13.3.1

In paragraaf 1 van dit artikel moet in de opsomming van de titels, ook de nieuwe, krachtens het ontwerpdecreet, in te voegen titels worden opgenomen.

Zoniet zijn overtredingen van de bepalingen van deze nieuwe titels niet sanctioneerbaar met administratieve geldboetes.